

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Η ρήξη με την Κωνσταντινούπολη δεν έβλαψε ούτε τη Ρωσική, αλλά ούτε και την Ουκρανική Εκκλησία

Συνέντευξη του Μητροπολίτη Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνα, Προέδρου του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας, στο ειδησεογραφικό πρακτορείο TASS.

– Δεχόμαστε πολύ αντιφατικές ειδήσεις, και μάλιστα από ανώνυμες κυρίως πηγές, για την Σύνοδο Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, η οποία συνήλθε το περασμένο Σάββατο. Ίσως θα μπορούσατε να μας διασαφηνίσετε ποιες αποφάσεις λήφθηκαν και πως τις βλέπει η Ρωσική Εκκλησία.

– Προς το παρόν από τον Τύπο μαθαίνουμε τα αποφασισθέντα από την Εκκλησία της Ελλάδος κατά τη διάρκεια της Συνόδου Ιεραρχίας αυτής. Το φως της δημοσιότητας είδε το ανακοινωθέν της Συνόδου όπως και η εισήγηση του Αρχιεπισκόπου Ιερωνύμου. Όλα αυτά, βεβαίως, απαιτούν μια εμβριθή ανάλυση προτού καταλήξουμε σε κάποια συμπεράσματα. Θα ακολουθήσει η αντίδραση στο γεγονός, την οποία θα διατυπώσει η Ιερά Σύνοδος της καθ' ημάς Εκκλησίας, που συνέρχεται στο επόμενο διάστημα, προκειμένου να επιληφθεί αυτού και άλλων ζητημάτων.

– Εκείνη τη δεκαετία από τότε που αναλάβατε το Τμήμα Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων, έχουν αλλάξει πολλά στις σχέσεις της Ρωσικής Εκκλησίας με τους ετεροδόξους χριστιανούς, τις άλλες Ορθόδοξες Εκκλησίες και με τα ξένα κράτη. Ποιους στόχους είχε να αντιμετωπίσει η «εκκλησιαστική διπλωματία» προ μίας δεκαετίας και πως τους βλέπετε τώρα; Κατά πόσο διαφέρει ο διάλογος της Εκκλησίας με τον κόσμο από τη θύραθεν διπλωματία;

– Στόχοι, τους οποίους καλείται να αντιμετωπίσει το ΤΕΕΣ, παραμένουν πάντοτε ίδιοι. Αλλά εφόσον μεταβάλλεται ο γύρω κόσμος, μεταβάλλεται το περιβάλλον, συμβαίνουν κάποια γεγονότα, στα οποία είναι αδύνατο παρά να αντιδράσουμε, κατά τρόπο αντίστοιχο επαναπροσδιορίζονται και οι εμφάσεις στη δράση του Τμήματος. Π.χ. ένα σεβαστό μέρος του χρόνου και του ενδιαφέροντός μας αφιερώσαμε στην προπαρασκευή της Πανορθόδοξου Συνόδου. Αναμέναμε μία πράγματι Πανορθόδοξη Σύνοδο που να επιλαμβάνονταν σπουδαίων για την Ορθόδοξη Εκκλησία ζητημάτων, αλλά εφόσον μερικές Εκκλησίες δήλωσαν αποχή από τη Σύνοδο, επιβλήθηκε να απέχουμε και εμείς. Ακολούθησαν ραγδαίες εξελίξεις στην Ορθοδοξία και δυστυχώς εξελίξεις μάλιστα αρνητικές. Στο τέλος του παρελθόντος έτους – αρχές του παρόντος, συνέβησαν γεγονότα, τα οποία εκ των πραγμάτων σήμαναν το σχίσμα εντός της οικογένειας των Ορθόδοξων Εκκλησιών.

Το γεγονός του περασμένου Σαββάτου στην Αθήνα αποτελεί εμβάθυνση του σχίσματος. Που θα πάει όλο το πράγμα είναι δύσκολο να προβλέψει κανείς τώρα. Όταν το 1054 οι λεγάτοι του πάπα έφθασαν στην Κωνσταντινούπολη, προκειμένου να ξεκαθαρίσουν τους λογαριασμούς με τον Κωνσταντινουπόλεως, αυτό το ξεκαθάρισμα οδήγησε στη διακοπή της ευχαριστιακής κοινωνίας μεταξύ της Εκκλησίας Ρώμης και Κωνσταντινουπόλεως, και κανείς θα ήταν στη θέση να προβλέψει ότι η διαίρεση θα κρατούσε μια χιλιετία έχοντας μάλιστα βαριές επιπτώσεις.

Φρονώ ότι σημαντικό είναι τώρα να προσπαθήσουμε να βλέπουμε μπροστά. Μεταξύ όσων παίζουν σκάκι υπάρχουν άνθρωποι που είναι σε θέση να προβλέψουν την κατάσταση μόνον μια κίνηση

μπροστά, ενώ υπάρχουν και όσοι είναι σε θέση να προβλέψουν πολλές κινήσεις μπροστά. Θέλουμε να προσδιορίσουμε τώρα, ποιες θα είναι οι επόμενες κινήσεις μας και ποιοι κίνδυνοι ελλοχεύουν. Εν πάση περιπτώσει δεν θα πρέπει να ενεργούμε βάσει συναισθημάτων αγανακτήσεως ή απορίας. Θα πρέπει να τα ζυγίσουμε καλά-καλά όλα και κατόπιν προσευχής να λάβουμε απόφαση, για την οποία μετέπειτα θα φέρουμε ευθύνη.

– Η διακοπή της προσευχητικής κοινωνίας με το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως ήτα μια βαριά απόφαση για την Εκκλησία. Πώς επηρέασε αυτή τη θέση των Ορθοδόξων χριστιανών της Ουκρανίας; Υπάρχει ελπίδα επανενώσεως της διχασμένης Εκκλησίας και ποιο είναι προς τούτο το κύριο εμπόδιο;

– Οφείλω να ομολογήσω ότι η ρήξη με την Κωνσταντινούπολη ουδόλως επηρέασε την εσωτερική ζωή της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας, συμπεριλαμβανομένου και του αυτοδιοίκητου τμήματος αυτής της Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας. Συνεχίζουμε να ζούμε όπως ζούσαμε και συνεχίζουμε να λειτουργούμε όπως λειτουργούσαμε, και όπως κάναμε το Πάσχα και άλλες μεγάλες εορτές, έτσι και συνεχίζουμε να εορτάσουμε. Ούτε καταλάβαμε κάποια βλάβη από τη γενόμενη ρήξη.

Το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως διέπραξε σφοδρό λάθος και επιμένει στο λάθος αυτό, απαιτώντας από άλλες κατά τόπους Εκκλησίες την αναγνώριση της λεγόμενης ορθοδόξου εκκλησίας της Ουκρανίας. Ενώ βλέπουμε ότι δεν πραγματώθηκε ως Εκκλησία η Αγιωτάτη Εκκλησία της Ουκρανίας. Αρχικά συγκροτήθηκε από δύο σχισματικές παρατάξεις, και σε μερικούς μήνες που υφίσταται, πρόλαβε να διχοτομηθεί. Δεν ακολούθησε αυτή την οντότητα ο λαός του Θεού. Ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος ανέμεινε την ιεραρχία της κανονικής Ουκρανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας να συντασσόταν με την οντότητα εκείνη μόλις λάβει αυτή τον τόμο αυτοκεφαλίας. Λήφθηκε λοιπόν ο τόμος, αλλά η ιεραρχία παρέμεινε ενωμένη περί τον Μακαριώτατο Μητροπολίτη Ονούφριο. Οι αρχιερείς της Ουκρανικής Εκκλησίας δήλωσαν την επιθυμία να διατηρήσουν την ενότητα με την Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία και ότι είναι αναπαυμένοι πλήρως με το παρόν καθεστώς της Εκκλησίας. Είναι προφανές ότι δεν αντιμετωπίσθηκε το σχίσμα, αλλά αντιθέτως εμβαθύνεται.

– Ενότητα με την Κωνσταντινούπολη κατέστη ανέφικτη για τη Ρωσική Εκκλησία όχι μόνο εξαιτίας της διαφοράς σχετικά με τη δικαιοδοσία της Ουκρανίας, αλλά και εξαιτίας της θεωρήσεως των αρμοδιοτήτων του Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως. Για να αποκατασταθεί θα είναι επαρκής η άρση του εκδοθέντος στην Ορθόδοξη Εκκλησία της Ουκρανίας Τόμου; Εάν η απάντηση αρνητική, τι τότε θα πρέπει να γίνει; Είναι δυνατόν να αποκατασταθεί ποτέ η ενότητα;

– Είναι αμφίβολο να αναμένει κανείς την άρση του Τόμου που εξέδωσε η Κωνσταντινούπολη. Βεβαίως, ο Κωνσταντινουπόλεως ανακάλεσε την ισχύος τριακοσίων ετών απόφαση ενός εκ των προκατόχων του, αλλά τέτοιου είδους ενέργειες δεν τις παίρνουμε στα σοβαρά, θεωρώντας αυτές κανονικά ανυπόστατες. Πιστεύω ότι είναι πρόωρα να μιλάμε για κάποια βελτίωση της καταστάσεως και την επούλωση του έν λόγω τραύματος. Ίσως να περάσει κάποιος χρόνος, προτού οι Ορθόδοξες Εκκλησίες από κοινού θα βρουν μια λύση της διαμορφωθείσας καταστάσεως.

– Προφανώς, θα χρειασθεί μια Πανορθόδοξη Διάσκεψη, η οποία είχε διεξαχθεί ήδη η μια Σύνοδος; Υπό ποια μορφή θα μπορούσε να γίνει;

– Αυτή τη στιγμή δυσκολεύομαι να μιλάω για τη μορφή, διότι δεν βλέπω την προθυμία της Κωνσταντινουπόλεως καν να ανοίξει ένα διάλογο. Διαπιστώνουμε μόνον τις ενέργειες που αποβλέπουν στην αναγνώριση αυτής της εσπευσμένως γενομένης πράξεως από άλλες κατά τόπους

Εκκλησίες, ενώ είναι μια αδιέξοδος, διότι ούτως ή άλλως μια σεβαστή μερίδα των Εκκλησιών δεν θα την αποδεχθεί και επομένως με αυτές τις αναγνωρίσεις θα επιδεινωθεί μόνον το σχίσμα, το οποίο έχει ήδη προσέλαβε τη μορφή του.

– Πρόσφατα στην κοινωνία προσευχής έγιναν δεκτοί ο αρχιεπίσκοπος Ιωάννης Ρενέτο και όσοι τον ακολούθησαν κληρικοί και λαϊκοί της Αρχιεπισκοπής των παροικιών της Ρωσικής παραδόσεως στη Δυτικής Ευρώπη. Υπό ποια μορφή θα υπάρχει η πρώτη Αρχιεπισκοπή του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως εντός της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας και πως θα συνδέεται με την Πατριαρχική Εξαρχία στη Δυτικής Ευρώπη; Ποιες από τις ιδιαιτερότητες της θείας λατρείας και ενοριακού βίου, που διαμορφώθηκαν σε δεκαετίες της λειτουργίας αυτής, θα μπορέσουν να διατηρούνται;

– Εκείνες οι ενορίες, οι οποίες ακολουθούν το νέο ημερολόγιο, θα το ακολουθήσουν και άλλο. Εκείνες οι ενορίες, οι οποίες χρησιμοποιούν στη θεία λατρεία τη Γαλλική, τη Γερμανική ή άλλη γλώσσα, θα συνεχίσουν να χρησιμοποιούν τη γλώσσα, που έχουν συνηθίσει. Η Αρχιεπισκοπή θα υπάρχει ως ενιαία και ολοκληρωμένη οντότητα με επικεφαλής τον αρχιεπίσκοπο στους κόλπους της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας. Δεν θα είναι ούτε μέρος της Εξαρχίας της Δυτικής Ευρώπης, ούτε της Υπερορίου Ρωσικής Εκκλησίας, θα έχει δική της δομή, που διαμορφώθηκε, και θα διατηρήσει τις παραδόσεις της.

– Ο Πατριάρχης Μόσχας και πασών των Ρωσσιών Κύριλλος χαρακτήρισε την επανένωση ως λήξη του θέματος της διαιρέσεως της Ρωσικής Εκκλησίας και της Ρωσικής Διασποράς. Μήπως αυτό σημαίνει ότι θα αλλάξουν οι στόχοι κατηχήσεως και οι κατευθύνσεις της ιεραποστολής της Ρωσικής Εκκλησίας στο εξωτερικό; Μπορεί, λ.χ. η ακολουθία να τελείται σε άλλες γλώσσες εκτός της εκκλησιαστικής σλαβονικής;

– Ασκούμε ήδη την ιεραποστολή σε διάφορες χώρες και σε διάφορες γλώσσες. Επί παραδείγματι, επί μια εξαετία ποίμαινα την επαρχία Ουγγαρίας της καθ' ημάς Εκκλησίας, όπου η πλειοψηφία των ακολουθιών τελούνται στα Ουγγρικά. Ενώ στην Αυτόνομη Ορθόδοξη Εκκλησία της Ιαπωνίας ακολουθίες τελούνται στα Γιαπωνέζικα, στη Μολδαβία στα Μολδαβικά. Στις ενορίες του εξωτερικού διαφέρει η πρακτική: εκεί, όπου η πλειοψηφία των ενοριτών είναι Ρώσοι, χρησιμοποιούνται τα Εκκλησιαστικά Σλαβονικά και το κήρυγμα είναι στα Ρωσικά. Εκεί, όπου η πλειοψηφία των ενοριτών είναι ντόπιοι, ακολουθίες και το κήρυγμα είναι στις ντόπιες γλώσσες. Επομένως, εφαρμόζουμε αυτά ήδη στην πράξη.

Η ιεραποστολική μας στρατηγική σε χώρες εξωτερικού ακολουθεί δύο βασικές αρχές. Η μὲν, ότι ποιμάνουμε το ποίμνιό μας, δηλαδή εκείνους τους ανθρώπους, οι οποίοι ήδη ανήκουν στην Εκκλησία μας. Η δε, ότι είμαστε ανοικτοί σε εκπροσώπους των λοιπών παραδόσεων, οι οποίοι επιθυμούν να ενταχθούν στην Εκκλησία μας, ανεξαρτήτως εθνικής καταγωγής, γλώσσας, τους οποίους και αγκαλιάζουμε με αγάπη. Συνάμα δεν ασκούμε προσηλυτισμό, τριγυρίζοντας ναούς των λοιπών δογμάτων και δεν ισχυριζόμαστε ότι η πίστη μας είναι αληθινή, ενώ η δική σας όχι. Όταν όμως μας έρχονται, βεβαίως τους ανοίγουμε τις πόρτες μας και δεν αποκρύβουμε ότι ακριβώς την πίστη μας τη θεωρούμε αληθινή, και όχι μια άλλη.

– Πως πορεύονται οι Πατριαρχικές Εξαρχίες στη Δυτική Ευρώπη και τη Νοτιοανατολική Ασία, που συγκροτήθηκαν στο τέλος της περασμένης χρονιάς;

– Εάν κάνουμε λόγο για την Πατριαρχική Εξαρχία της Νοτιοανατολικής Ασίας, συγκροτήθηκε σε ανταπόκριση στις ανάγκες και προσδοκίες των ανθρώπων μας και πορεύεται μάλιστα πολύ δυναμικά. Προ ολίγου επισκέφθηκα τις Φιλιππίνες και μετείχα στην θεία ακολουθία, όπου παρέστησαν και αρκετοί ενορίτες Φιλιππινέζοι όπως και κληρικοί Φιλιππινέζοι. Βεβαίως, στις

επαρχίες της Εκκλησίας μας δεν χειροτονούνται μόνον οι Ρώσοι και οι Ρωσόφωνοι, αλλά έχουμε και σεβαστό αριθμό κληρικών, που ομιλούν μόνον τη μητρική τους γλώσσα, την οποία έχουν και ως γλώσσα λατρείας.

Η Πατριαρχική Εξαρχία της Δυτικής Ευρώπης επίσης σημειώνει μια δυναμική πορεία, ανοίγουν νέες ενορίες και σχεδόν σε κάθε συνεδρία της Ιεράς Συνόδου λαμβάνουμε αποφάσεις σχετικά με τη λειτουργία νέων ενοριών. Και όλα αυτά οφείλονται στο αμείωτο ενδιαφέρον για την Εκκλησία, το οποίο παρατηρείται τόσο εντός, όσο και εκτός της πατρίδας μας.

– Στις Φιλιππίνες έχει διαμορφωθεί μια ενδιαφέρουσα κατάσταση με τον Πρόεδρο Ροντρίγκο Ντουτέρτενα να είχε προσκαλέσει στη χώρα του, ευρισκόμενος στο φόρουμ «Βαλνταϊ» στο Σότσι Ρωσίας, Ορθοδόξους ιεραποστόλους, παρόλο που σε ορισμένες δηλώσεις προσδιορίσθηκε ως άθεος. Ακόμη υπήρχαν εκεί και κάποιες συγκρούσεις μεταξύ των αρχών και της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας. Επηρέασαν αυτά τους ντόπιους Ορθοδόξους χριστιανούς;

– Η ιεραποστολική δράση εξελίσσεται δυναμικά και αυτή τη στιγμή στις Φιλιππίνες λειτουργούν 30 και πλέον ενορίες της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας. Εκείνες οι δυσκολίες, που υπήρχαν ή υπάρχουν μεταξύ της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας και των τοπικών αρχών, ουδόλως επηρεάζουν την ιεραποστολή μας. Ακόμη περισσότερο ότι η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία βλέπει κατά τρόπον ευμενή την παρουσία μας στις Φιλιππίνες, κάτι το οποίο διαπίστωσα ο ίδιος κατά τη συνάντησή μου με τον Αρχιεπίσκοπο Μανίλας Καρδινάλιο Ταγκλέ, τον επικεφαλής της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας Φιλιππίνων.

– Έχουν μείνει στις Φιλιππίνες κάποιοι από το πρώτο κύμα της μεταναστεύσεως: όσοι δηλαδή βρέθηκαν εκεί αφού εγκατάλειψαν την Κίνα τη δεκαετία του 1940;

– Στις ενορίες, που υπάρχουν σήμερα στις Φιλιππίνες, εκκλησιάζονται είτε οι εμικρέδες του τελευταίου κύματος, είτε ντόπιοι, που ενδιαφέρονται για την Ορθοδοξία και την ασπάζονται. Αυτή τη στιγμή δεν έχει μείνει τίποτε στις Φιλιππίνες από την προπολεμική μετανάστευση, διότι οι Φιλιππίνες ήταν ένας ενδιαμέσος σταθμός για τους μετανάστες. Κάποιο διάστημα πράγματι βρέθηκε εκεί μια μεγάλη ομάδα Ρώσων, και κάποιο χρόνο εκεί παρέμεινε ο Άγιος Ιωάννης Σαγκάης, αλλά στη συνέχεια όλοι αυτοί προχώρησαν πέρα για να βρεθούν η βασική μερίδα στην Αυστραλία και μια μερίδα στην Αμερική.

– Υπάρχουν συγκρούσεις με το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, το οποίο θεωρεί κανονικό του έδαφος χώρες, που υπάγονται στην Πατριαρχική Εξαρχία;

– Αρχίζοντας από τη δεκαετία του 1920 το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως προωθεί μια θεωρία που θέλει στη λεγόμενη Διασπορά μόνον την παρουσία του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, όχι και η συμπαρουσία των διαφόρων κατά τόπους Εκκλησιών. Τη θεωρία αυτή όμως δεν τη δέχονται οι κατά τόπους Εκκλησίες, οι οποίες έχουν επαρχίες και ενορίες στη Διασπορά και είναι οι Εκκλησίες: Αντιοχείας, Ρωσίας, Γεωργίας, Σερβίας, Ρουμανίας και Βουλγαρίας, όλες έχουν ενορίες στη λεγόμενη Διασπορά.

Είναι πολύ επίμαχος ως όρος η «Διασπορά», που στην Ορθοδοξία δεν επιδέχεται μία μόνο ερμηνεία. Ιστορικά οι ενορίες και οι επαρχίες της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας δημιουργούντο εκεί, όπου εμφανίζονταν οι Ρώσοι ή μέλη της Ορθοδόξου μας Εκκλησίας με διαφορετική εθνική καταγωγή. Συνολικά η Εκκλησία μας διαθέτει 800 ενορίες στη λεγόμενη Διασπορά με την τάση να αυξάνονται συνεχώς. Δεν συντρέχουν λόγοι να θεωρούμε ότι όλες οι ενορίες αυτές όπως και όλο το ποίμνιο θα πρέπει να υπαχθούν στον Κωνσταντινουπόλεως, λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη το

γεγονός τι ενδιαφέρον επιδεικνύει αυτός έναντι του ποιμνίου μας.

Επί παραδείγματα στην Τουρκία, όπου πρότινος η Ρωσική Εκκλησία δεν είχε παρουσία καθόλου, διότι βλέπουμε την Τουρκία ως κανονικό έδαφος του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, δεν ασκούσε αυτό καμία σοβαρή ποιμαντική φροντίδα των πιστών μας. Απομονωμένες ιερές ακολουθίες ναι, αλλά οι άνθρωποι αισθάνονταν εγκαταλελειμμένοι. Μας υπέβαλαν αιτήματα, στα οποία δεν μπορούσαμε να ανταποκριθούμε, επειδή θεωρούσαμε ότι ήταν καθήκον του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως να ασκήσει ποιμαντική φροντίδα εκείνων των ανθρώπων. Κατ'επανάληψιν προτείναμε στο Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως να στείλουμε Ρώσους Ιερείς εκεί, και μάλιστα να τους αφήναμε να υπαχθούν στη δικαιοδοσία του, έν τούτοις αρνείτο κατηγορηματικά. Τώρα με την κατάσταση να διαμορφωθεί όπως έχει, οι πιστοί μας δεν μπορούν πλέον να κοινωνούν στις ενορίες του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως και γι'αυτό στην Τουρκία ακολουθίες τελούν Ιερείς της Ορθόδοξου Εκκλησίας της Ρωσίας, οι οποίοι και ασκούν ποιμαντική φροντίδα των πιστών.

– Έχουν περάσει κάποια χρόνια από τη συνάντηση του Πατριάρχη Μόσχας με τον Πάπα Ρώμης στην Αβάνα. Πως εξελίσσεται τώρα ο διάλογος με τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία, μήπως είναι ανάγκη να γίνουν και άλλες συναντήσεις των Προκαθημένων, λ.χ. στη Ρωσία, την επιθυμία να επισκεφθεί την οποία δήλωσε επανειλημμένως ο Πάπας Φραγκίσκος ή στο Βατικανό;

– Η συνάντηση μεταξύ του Πάπα Φραγκίσκου και του Πατριάρχη Κυρίλλου ήταν ιστορική και αυτή ήταν εκείνη που άνοιξε ένα ευρύ χώρο για συνεργασία σε όλους τους τομείς. Αυτή τη στιγμή συνεργαζόμαστε για να γίνουν πραγματικότητα τα συμφωνημένα μεταξύ του Πάπα και του Πατριάρχη. Προς το παρόν δεν έχω ακούσει για νέες συναντήσεις που να προγραμματίζονται.

Συνεργαζόμαστε για να βοηθήσουμε τους χριστιανούς της Μέσης Ανατολής. Αυτή η βοήθεια παρέχεται με διάφορους τρόπους και προπαντός στο πολιτικό επίπεδο, αλλά είναι επίσης και ανθρωπιστικές πρωτοβουλίες, οι οποίες στοχεύουν στη βελτίωση της καταστάσεως των χριστιανών, που έμειναν στη Συρία και άλλες χώρες της Μέσης Ανατολής και χρήζουν βοήθειας. Η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία από καιρό ασκεί φιλανθρωπικό έργο στη Μέση Ανατολή, αλλά τελευταία αρχίσαμε να συντονίσουμε τις προσπάθειές μας, ώστε τώρα βλέπουμε κάποιους καρπούς αυτού του συντονισμού. Φρονώ ότι θα αυξήσουμε τη συνεργασία μας σε αυτό τον τομέα, όπως και σε άλλους, όπου αυτή θα είναι περιζήτητη.

Έχουμε ομάδα εργασίας για τη συνεργασία μεταξύ της Ορθόδοξου Εκκλησίας της Ρωσίας και της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας, της οποίας προεδρεύουμε εγώ και ο Καρδινάλιος Κοχ, όπου συζητάμε διάφορες πρωτοβουλίες που υλοποιούνται στον πολιτιστικό τομέα καθώς και στον τομέα φιλανθρωπίας και κοινωνικού έργου.

Όσον δε αφορά τη βοήθεια, που πηγάζει από την Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας σε συνεργασία με εκπροσώπους άλλων θρησκευτικών δογμάτων της Ρωσίας, έγιναν πλέον μερικές προμήθειες ανθρωπιστικής βοήθειας, μια φορά ήταν 77 τόνοι, η οποία διανεμήθηκε στον πληθυσμό της Συρίας ανεξαρτήτως θρησκευτικής ταυτότητας.

– Πρόσφατα στο σύστημα των επιστημονικών ειδικοτήτων στη Ρωσία εντάχθηκε η θεολογία. Διαμορφώθηκε ήδη η Ρωσική ακαδημαϊκή κοινότητα θεολόγων; Κατά πόσον περιζήτητη είναι η ειδικότητα αυτή από φοιτητές των θύραθεν εκπαιδευτικών ιδρυμάτων οι οποίοι δεν έχουν στο πρόγραμμά τους στο μέλλον να ιερωθούν;

– Τέτοια κοινότητα ευρίσκεται υπό σύσταση. Από τότε που η θεολογία νομιμοποιήθηκε ως

επιστημονική ειδικότητα μέχρι να αναδειχθεί κοινότητα θεολόγων στο θύραθεν εκπαιδευτικό χώρο θα πρέπει να περάσει κάποιος χρόνος. Αρκεί να πούμε ότι όταν συγκροτείτο η πρώτη κρατική εξεταστική επιτροπή θεολογίας, μέλη της ήταν 20 και πλέον διδάκτορες διαφόρων επιστημών, αλλά κανείς διδάκτορας θεολογίας για ένα απλούστατο λόγο ότι δεν υπήρχε στο Ρωσικό εκπαιδευτικό χώρο η θεολογία ως αναγνωρισμένη επιστήμη. Τώρα πλέον στα πλαίσια της θεολογικής επιτροπής αυτής υποστηρίζονται διατριβές (και έχουν ήδη υποστηριχθεί μερικές), ώστε μπορούμε να υποθέσουμε ότι σε κάποια χρόνια θα έχουμε επαρκή αριθμό θεολόγων με πτυχία, από τους οποίους θα συγκροτούνται νέες εξεταστικές επιτροπές.

Ο χρόνος επιτάσσει την ανάπτυξη της θεολογικής επιστήμης στο θύραθεν εκπαιδευτικό χώρο. Παρατηρώ μεγάλο ενδιαφέρον των Πρυτάνεων των κορυφαίων μας ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων έναντι αυτού του τομέα επιστημονικών ερευνών και ευελπιστώ ότι η θεολογία δεν θα αναπτύσσεται μόνον στα ομολογιακά θεολογικά σχολεία, αλλά και στο θύραθεν εκπαιδευτικό χώρο.

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/46012/>